

Vanemuise
tänav 42
mahajäetud
purskkaevu
ümber-
kujundamine

MTÜ Linnasilm

koostöös

Haridus- ja Teadusministeerium | Tartu Linnavalitsus | KIK

Tallinn
2014

Käesolev projekt on Eestis esmakordne, kuid on Euroopa erinevates pealinnades juba laia kasutusala leidnud. Mõeldes linnaruumi taaskasutusele, tihendamisele ning esteetilisemaks muutmisele soovib MTÜ Linnasilm Tartus, Vanemuise tn. 42 mahajäetud purskkaevu ümber kujundada mitmefunktsionaalseks rulatatavaks betoonist arhitektuuriobjektiks.

Eesmärgiks on kujundada kaasaegset linnaruumi läbi taaskasutuse, parandades seeläbi inimeste elukvaliteeti ning muutes nende suhtumist linnaruumiga sotsiaalsemaks – dialoogi keskemaks.

Sarnase idee rakendust linnaruumis võib kohata erinevates Euroopa pealinnades nagu Pariis, London, Kopenhaagen, Berliin ja Barcelona - kus linna erinevatesse piirkondadesse mitmefunktsionaalsed betoonist arhitektuuriobjektid loodud on. Analoogsed praktikad on Euroopas juba levinud, kuid Eestis on tegemist võrdlemisi uue avaliku linnaruumi kontseptsiooniga. Meie linnaruumis on levinud korvpalli- ja jalgpalliväljakud, kuid puuduvad esteetilised betoonist rulamaastikud, mille järgi vajadus realselt olemas on.

Parc Clichy-Batignolles, Pariis

Linnaruum on midagi enamat kui ainult mahuti, kus inimesed ja asjad paiknevad. See on keeruline kooslus looduslikust ja tehiskeskkonnast ning keskkonnast, kus toimub ühiskondlik sotsiaalne tegevus. Linnaruumis on eristatavad kolm osa: materiaalne, mentaalne ja sotsiaalne ruum.

Konkreetne ruum on linna füüsiline keskkond, kus inimtegevus aset leiab. Materiaalne linnaruum on asi, mida iseloomustavad selle konkreetne asendilik olemus, eraldatus, suurus, ligipääs või suhteline asend (Harvey 1973). Need parameetrid kujundavad ka kohtade väärtuse. Sotsiaalse tähenduse annavad linnaruumile inimsuhted äris, spordis, kultuuris, meelelahutuses jms.

Lisaks füüsilisele ruumile loovad inimesed linnast oma mentaalse kaardi-ettekujutuse, liites füüsilisele ruumile oma kujutlused, mis nad on meeldivate või ebameeldivate kogemustega linnast saanud. Mentaalne ruum on inimese subjektiivne kujutus linnast ja selle osadest. Lefebvre'i (1991) sõnul loovad inimesed sel moel endale tähenduslikke kohti linnaruumis. Need on igaühele isiklikud, kuid paljudele siiski ühed ja samad, nii meeldivad kui ebameeldivad kohad.

Ruum piirab ja võimaldab kommunikatsiooni inimeste vahel, mis teeb sellest tähtsa teguri sotsiaalses arengus, aga ka määrab inimese igapäevase elu kvaliteedi. Heaolutunnet tekitavaks ja suhtlust soodustavaks on meeldiv harmooniline linnaruum, piiravaks ja negatiivseks osutuvad aga kohad, kus viibimine on raske või ebameeldiv halva planeerimise, sotsiaalse ohtlikkuse või lagununud majade ja heakorrastamatuse tõttu.

MAAKASUTUSE LEPPEMÄRGID

SH HARIDUS - JA
TEADUSHOONETE MAA

Koolieelsete lasteasutuste (lastesõim, -aed, päevakodu, lasteaed-alkkool), põhikooli või gümnaasiumi õppehoonete, kutseõppeasutuse õppehoonete; ülikoolide, rakendus- kõrgkooli õppehoonete, teadus- ja metoodikaasutuse hoonete, huvialakooli õppehoonete, täiendus- või ümberõppeasutuse hoonete, muu haridus- või teadushoonete, nagu näiteks labor, õppetöökoda, ilmajaam ja observatoorium, haiglate (üld-, eri- või ülikooli juures asuv haigla) maa

SÜ MUU ÜHISKONDLIKE
HOONETE MAA

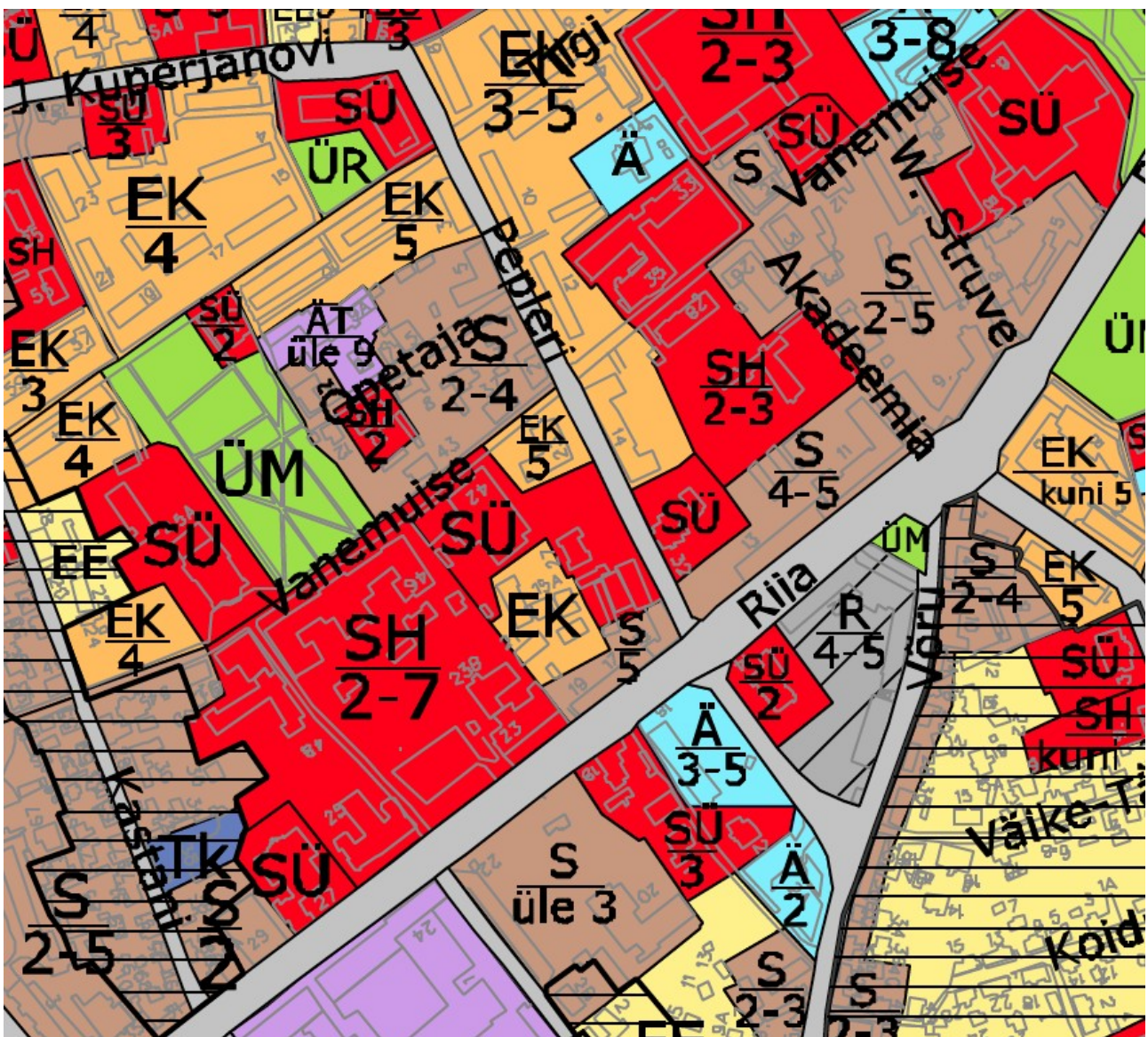
Hoolekandeasutuste hoonete (päevakeskus, tugikodu, varjupaik, lastekodu, noortekodu, üldhoolekodu, koolkodu, sotsiaalse rehabilitatsiooni keskus, erihooldekodu), teatrite, kinode, kontserdi- ja universaalsaalide hoonete, klubide, rahvamajade, muu meelelahutushoonete, muuseumide, kunstigaleriide, raamatukogude, arhiivide, haiglavälise arstiabi osutamise hoonete (perearstikeskus, polikliinik, ambulatoorium), sanatooriumide, veterinaarravilate, muu tervishoiuhoonete, spordihallide, võimlate (kohtadega pealtvaatajatele), spordihallide, võimlate (puuduvad kohad pealtvaatajatele), sisejulgate, jäähallide, maneezide, lasketihude, muude spordihoonete, kirikute, katedraalide, moseede, sünagoogide, palvemajade, kogudushoonete, krematooriumite, tavandihoonete, muude kultuse- või tavandihoonete, riigi või kohaliku omavalitsuse valitsushoonete maa

KRUNDIPIIRID

Address: Vanemuise tn 42

Omandivorm: Riigimaa

Sihtotstarve: Ühiskondlike ehitiste maa 100%

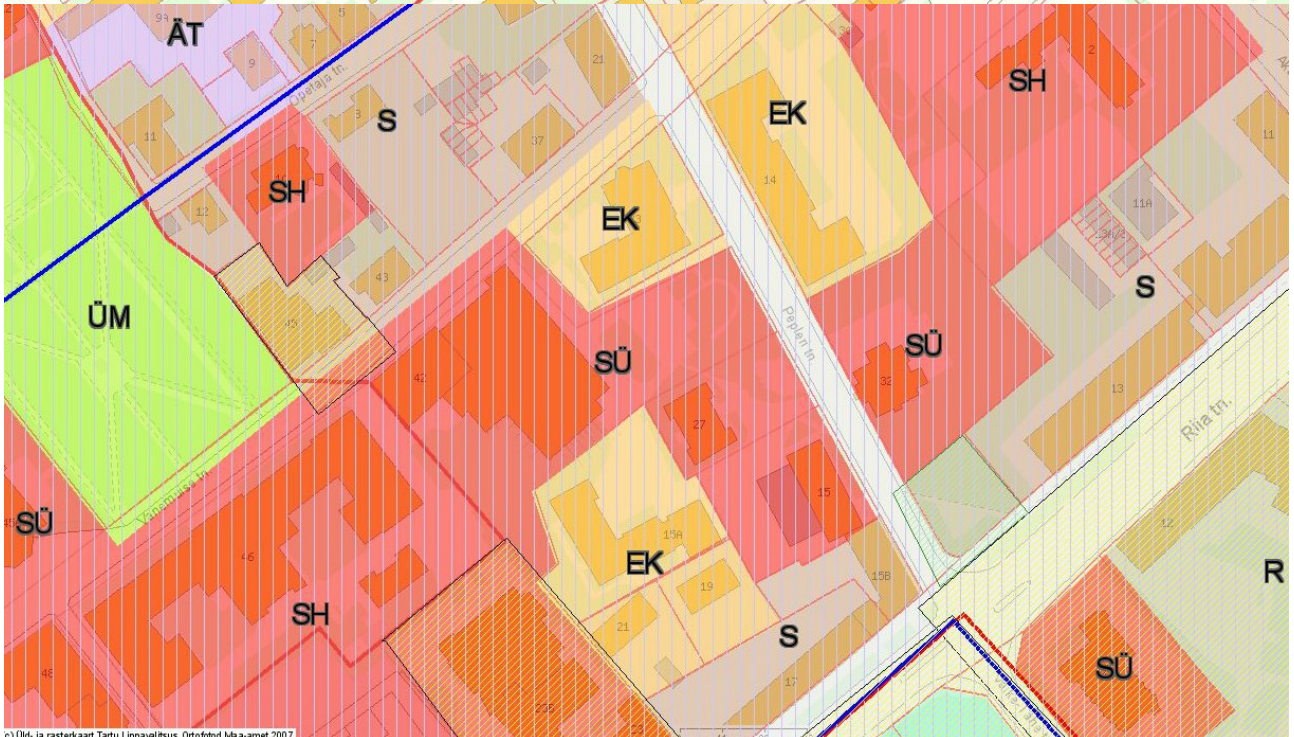
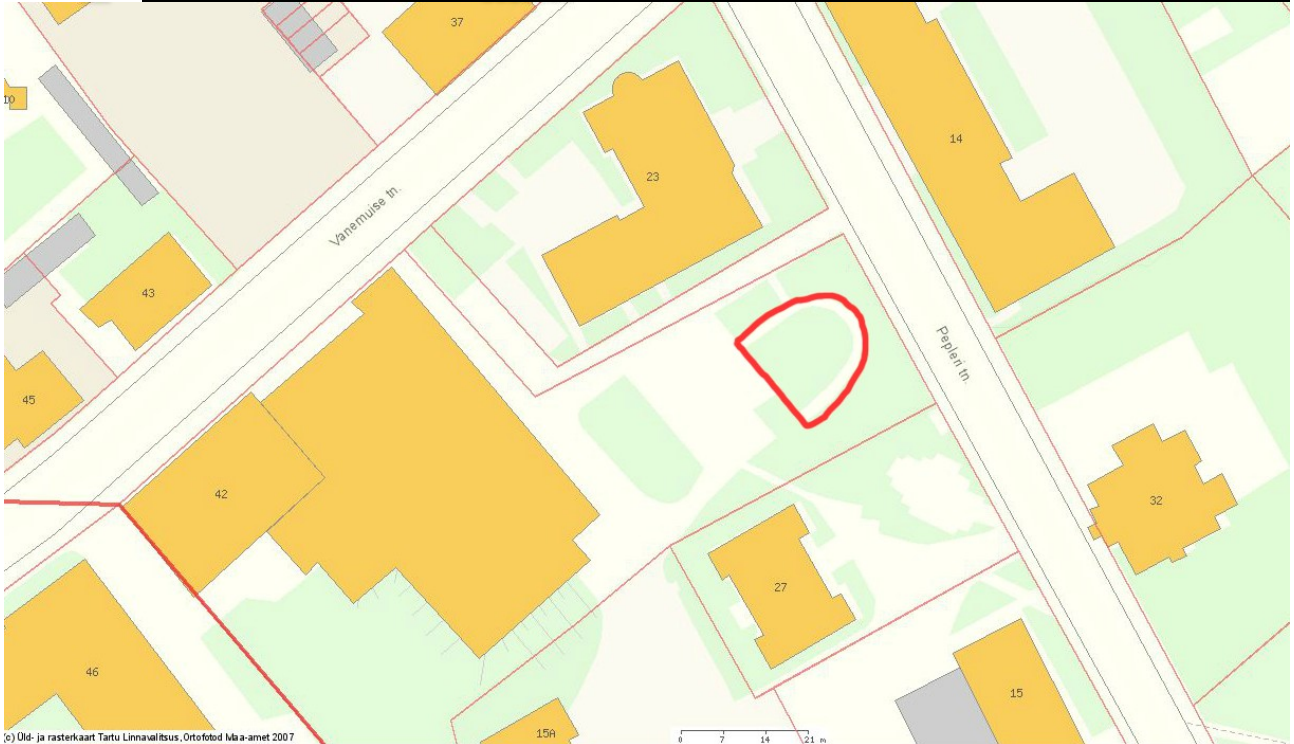

OLEMASOLEV SITUATSIION

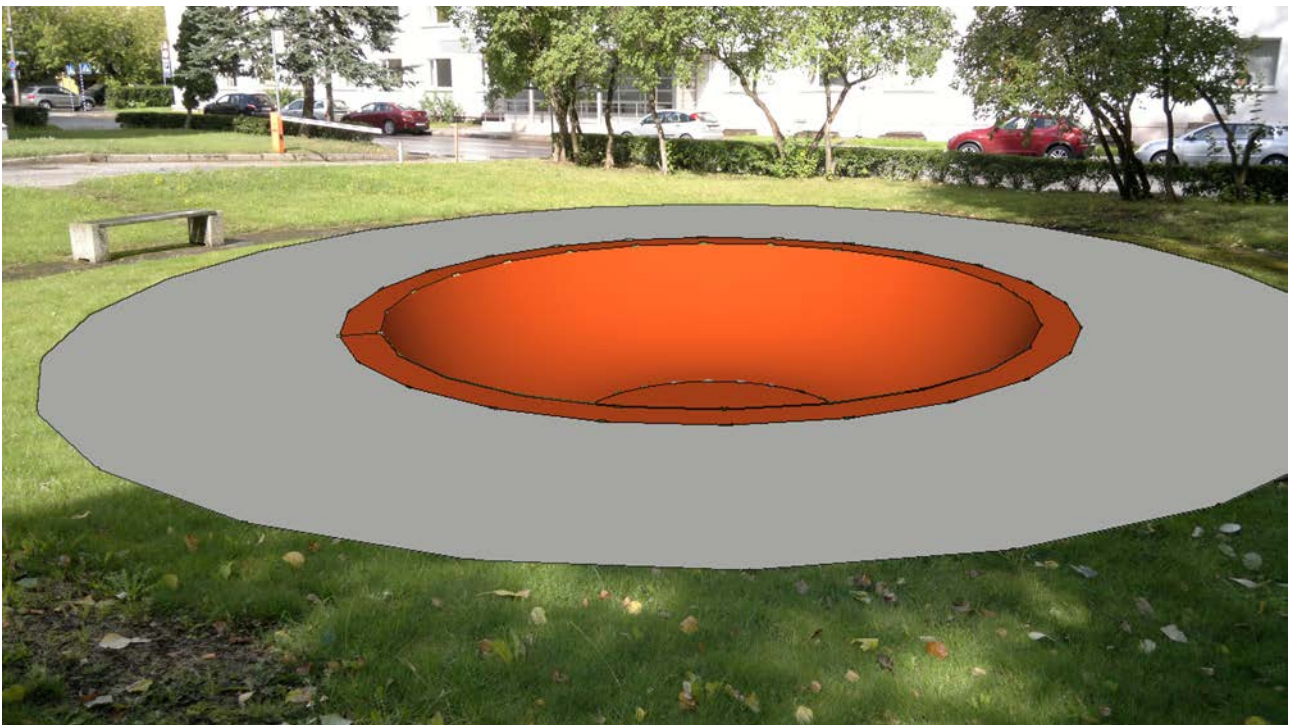

PURSKKAEVU KRUNDIPIIR ON MÄRGITUD PUNASE JOONEGA

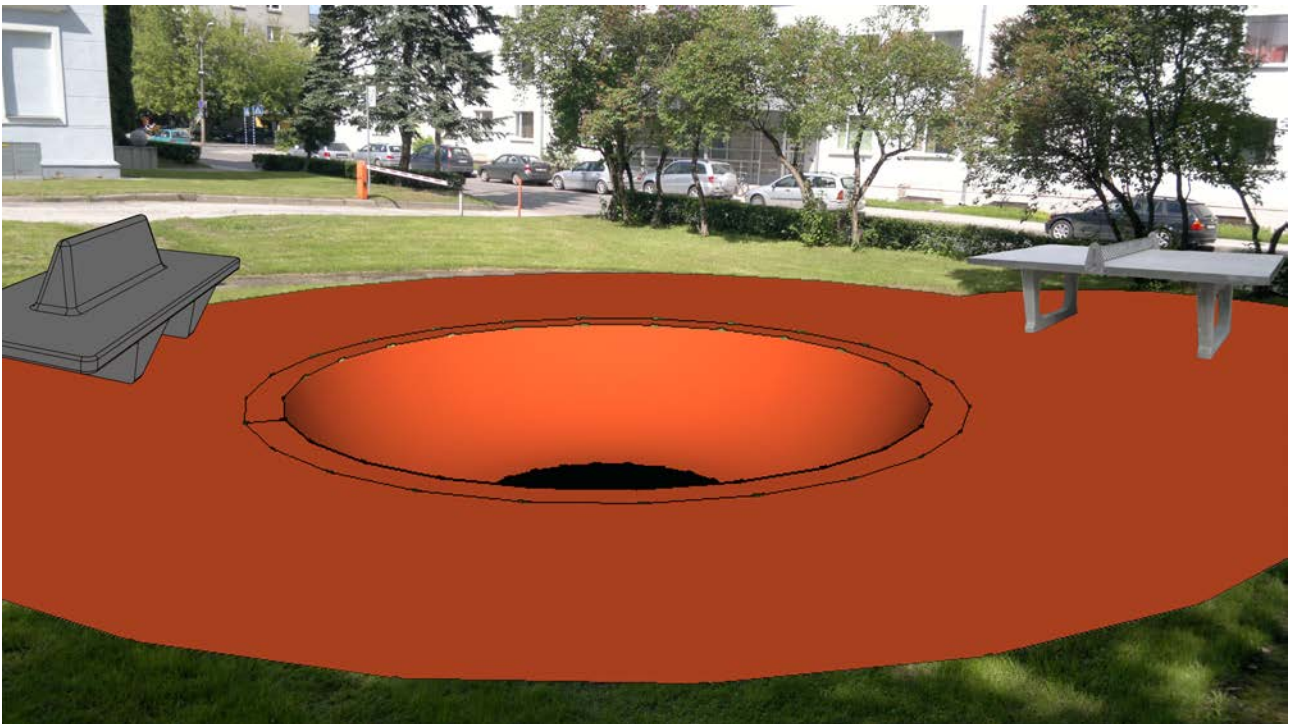
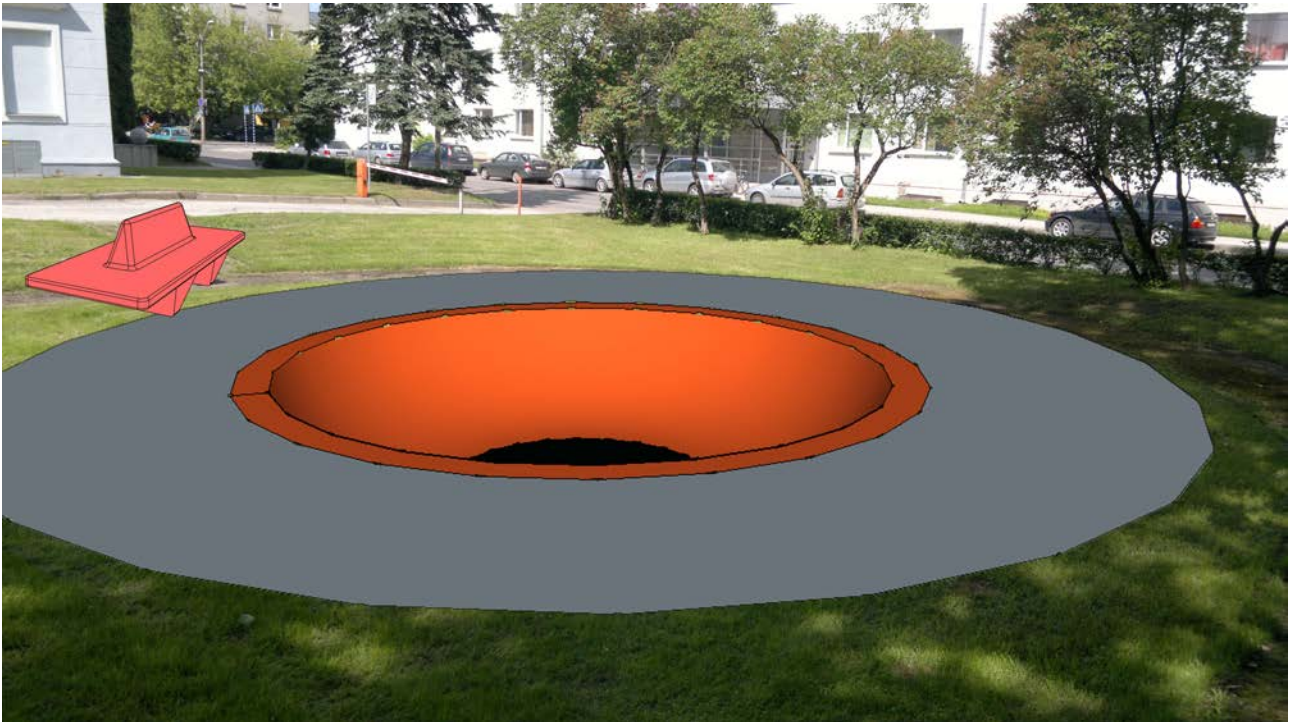
PURSKKAEVU ÜMBERKUJUNDUSE VISUAALSED KAVANDID

Materjal: värvitud- või pigmenteeritud raudbetoon

PURSKKAEVU ÜMBERKUJUNDUSE VISUAALSED KAVANDID

Ile de Vassivière, Limusiini regioon

Vuosaari, Helsingi

PROJEKTI REALISEERIMINE

Käesolev linnaruumi arendusprojekt on kavas ellu viia koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi, Eesti Kirjandusmuuseumi, Tartu Linnavalitsuse, Keskkonnainvesteeringute Keskuse ja Soome maastikuarhitekti Janne Saarioga. <http://jannesaario.com/>

PROJEKTI EELARVE

Käesoleva arendusprojekti orienteeruv maksumus koos linnaruumimööbliga on **43 000 €**.

PROJEKTI REKVISIIDID

Mittetulundusühing Linnasilm
registrikood: 80334991
Risto Kozer
(+372) 58063466
r.kozer@gmail.com
EE547700771000803031 - LHV Pank
www.linnasilm.tumblr.com